

HUR FSC® GÖR SKILLNAD I SVERIGE – EFFEKTSTUDIER

Ett projekt för att följa upp vilka värden FSC tillför den svenska skogen pågår vid Svenska FSC, med Henrik von Stedingk som projektledare. Syftet är att utvärdera på vilka sätt FSC bidragit till att utveckla ett ansvarsfullt skogsbruk i Sverige. Den första etappen innefattar följande delprojekt:

1. FSC:s betydelse för bevarande av biologisk mångfald i skogslandskapet. En litteraturstudie
2. FSC:s klagomålsprocess i praktiken. En intervju studie
3. FSC:s bidrag till en bättre samexistens mellan skogsbruk och renskötande samer. En intervju- och litteraturstudie

Resultaten kommer att publiceras under 2013. Här presenteras preliminära resultat från projekt 1

FSC OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Det finns lagkrav på att skogsbruket ska ta miljöhänsyn. Jämförelsen i denna studie utgår från vad FSC-kraven tillför i form av hänsyn utöver Skogsvårdslagens krav och vad vetenskapen säger om vad denna extra hänsyn betyder för att bevara skogens mångfald. Att mäta de verkliga effekterna i skogen är i nuläget inte möjligt eftersom artförändringar sker över lång tid.

Viktiga områden

Viktiga områden där FSC-standarden tillför större hänsyn än lagen kräver är reglerna som rör naturvårdsavsättningar (ca 550 000 hektar), naturvårdsbränning (600-2 800 ha per år), skapande av död ved och krav på att lämna speciella träd med naturvärden vid avverkning. Även träd som kan bli värdefulla för naturvärden på sikt ska lämnas kvar på hygget. Dessa träd brukar kallas evighetsträd och syftet är att det ska finnas gamla och grova träd också i den nya skog som växer upp efter en avverkning.

De här FSC-reglerna tillför extra värden för mångfalden och är framförallt viktiga för arter som inte trivs i brukad skog, är beroende av brand eller knutna till död ved i olika former

FSC skapar nya brandmiljöer och död ved

Branden var förr en viktig ekologisk faktor i skogen, men har med dagens effektiva brandbekämpning kraftigt minskat i omfattning. Genom FSC-standarden skapas nya brandmiljöer, för mångfaldens skull.

Obrukad skog innehåller som regel stora mängder död ved och 39 procent av de rödlistade arterna i skogen är knutna till död ved. FSC har tydliga anvisningar om hur mycket död ved som ska sparas och kräver också, till skillnad från lagen, att skogsbruket ska tillföra ny död ved. Många av de så kallade evighetsträden som lämnas på hygget dör också – vilket gynnar de många hotade skalbaggar som gillar solbelyst död ved.

Fem procent för naturvårdsändamål

De minst fem procent av den produktiva skogen som ska sparas för naturvårdsändamål gynnar andra arter som trivs bäst i skog som inte brukas för virkesproduktion.

FSC:s regler för lövinblandning, kantzoner och dokumentation av rödlistade arter är även de mer precisa än motsvarande regler i skogsvårdslagen. Det är däremot svårare att utvärdera vilken betydelse detta i det långa loppet har för mångfalden.

Uppföljning vid standardrevision

Sammantaget visar preliminära resultat från studien att FSC tillför mervärden för mångfalden. Om sedan åtgärderna är tillräckliga för att långsiktigt skapa livsrum för skogens alla arter råder det delade meningar om. Frågan kommer att aktualiseras under den revision av FSC:s svenska skogsbruksstandard som snart kommer att starta.

För mer information kontakta Henrik von Stedingk, henrik.von.stedingk@fsc-sverige.org